

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/197/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817209194
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3817209194.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD., v spore žalobkyne A. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom C.. sv. J. XX/XX, M., proti žalovanému M. s.r.o., Y. XX XXX XXX, so sídlom M. XX, S., o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy a o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 9Csp/91/2017-53 zo dňa 6. marca 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti o určenie, že spotrebiteľská zmluva č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX . uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná (výrok I.), určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka zo dňa XX.XX.XXXX uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná (výrok II.), určil, že spotrebiteľská zmluva č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov (výrok III.), žalovanému uložil povinnosť vydať žalobkyni zo spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX4 bezdôvodné obohatenie vo výške 132,29 eur (výrok IV.) a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v pomere 50% od žalovaného (výrok V.). Rozhodnutie zdôvodnil tým, že dňa XX.XX.XXXX strany sporu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanej v sume 400 eur, pričom žalovaná sa zaviazala vrátiť 792 eur do 14.07.2015. V zmluve bola uvedená RPMN 98 % a priemerná hodnota RPMN 45,02%. H. strany súčasne dňa 22.07.2014 uzavreli rozhodcovskú zmluvu. Dňa 22.07.2014 zároveň strany sporu uzavreli dohodu o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie pohľadávky žalovaného vzniknutej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že jej použitie je výlučne na vôli veriteľa, ktorý môže dohodu predložiť zamestnávateľovi žalobkyne a tento je potom povinný vykonávať zrážky. Zmluvné dokumenty majú formu zmluvných formulárov, ktoré boli hromadne predložené na podpis.

1.2 Súd prvej inštancie dospel k právnomu záveru, že v tomto prípade išlo o spotrebiteľskú zmluvu a súčasne o spotrebiteľský úver (s prihliadnutím na povahu zmluvných strán, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačnom formulári) a že na tento vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. V predmetnej zmluve absentuje údaj o počte, výške a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom spotrebiteľ má už pri podpise zmluvy vedieť, aká je výška splátky, počet splátok i aká pomerná časť z každej uhradenej splátky bude pripísaná na úhradu istiny, aká časť na úroky a aká časť na úhradu poplatkov. Navyše v údajoch o výške, počte a termínoch splátok je rozpor, keď na jednej strane sa v zmluve uvádza jedna splátka vo výške 792

eur, splatná k 14.07.2015 ale zároveň v dohode sa žalobkyňa zaviazala uhradiť úver v 12-tich splátkach po 66 eur (tvrdenie žalovaného, ktoré nebolo sporné) vždy k 14. dňu v mesiaci, poslednú splátku 14.07.2015. Tento rozpor spôsobuje neurčitosť v dojednaní jednej z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, či teda bola dohodnutá jedna splátka alebo 12 splátok. Zmluva tiež neobsahuje rozčlenenie splátok úveru tak, aby bolo zrejmé, aká čiastka z celkovej výšky splátky predstavuje istinu, úrok a iné poplatky. Vo všeobecných obchodných podmienkach je pritom stanovené, že úver bude splatný v splátkach, preto ani údaj v zmluve o RPMN 98 %, ktorý splátky nezohľadňuje, nie je uvedený správne (správny je 309,86 %). Súd prvej inštancie konštatoval, že vzhľadom k tomu, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX nemá všetky náležitosti vyžadované ustanovením § 9 ods. 2 písm. f/, k/ zákona č. 129/2010 Z. z. a údaj o RPMN je uvedený nesprávne v neprospech spotrebiteľa, úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 129/2010 Z. z.

1.3 Okolnosti uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka posúdil súd prvej inštancie tak, že sú podkladom pre záver, že u žalobkyne nebola skutočná vôľa (vážnosť vôle) dohodu uzavrieť. Žalobkyňa nemala reálnu predstavu o obsahu a dôsledkoch právneho úkonu, ktorý jej žalovaný predložil na podpis (objasnenie inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy). Z dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka nie je zistiteľné, pohľadávku akého druhu zabezpečuje a v akej výške. Neurčuje presné pravidlá na určenie výšky takto zabezpečenej pohľadávky. Opisuje len možné spôsoby jej vzniku. Z tohto dôvodu je dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka neurčitým právnym úkonom, a preto je podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná. Okrem toho ide o zmluvnú podmienku, ktorá umožňuje žalovanému siahnuť na majetok žalobkyne bez toho, aby táto mohla zamedziť vykonávanie zrážok, preto ju možno vyhodnotiť aj ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Výšku dlhu si určuje veriteľ sám a dlžník nemá možnosť zrážky zo mzdy priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

1.4 K rozhodcovskému rozsudku, ktorým argumentoval žalovaný, súd prvej inštancie uviedol, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá v súvislosti s úverovou zmluvou, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona a že by zástupca veriteľa s odbornou starostlivosťou najprv poučil spotrebiteľa a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak veriteľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde. Predtlačené poučenie veriteľa v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Rozhodcovská zmluva v tomto prípade nie je dojednaná individuálne, nebolo to preukázané žalovaným, ktorý mal v tomto smere dôkaznú povinnosť. Z uvedeného podľa súdu prvej inštancie vyplýva, že takto dojednanou rozhodcovskou zmluvou došlo k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Podpisom tejto zmluvy sa spotrebiteľ vopred vzdal práva na účinnú procesnú ochranu či už z nevedomosti alebo nemožnosti ovplyvniť obsah zmluvy, čo je neprijateľnou podmienkou, teda takto dojednaná rozhodcovská zmluva je ako neprijateľná neplatná a nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu.

1.5 S poukazom na tieto skutočnosti súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v pomere 50 %, pretože v časti o určenie neplatnosti zmluvy zobrala žalobu späť bez odôvodnenia a v tejto časti bola teda procesne neúspešná.

2.1 Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), písm. f) a písm. h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby zmenil rozhodnutie tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nedostatočné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Ďalej poukázal na ustanovenia § 137 písm. c) a písm. d) CSP, ktoré pripúšťajú určovacie žaloby len vo vzťahu k právam (už nie právnym vzťahom ako § 80 písm. c/ O.s.p. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1963/99/>>) a vo vzťahu k právnym skutočnostiam len v prípade, ak to predpokladá osobitný predpis. Podľa žalovaného CSP vôbec nepripúšťa žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobkyňa sa domáhala určenia neplatnosti právnej skutočnosti (určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy) a nie určenia, či tu právo je alebo nie je. Určenie existencie/neexistencie právnej skutočnosti odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Takéto určenie právnej skutočnosti je možné len vtedy, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu, pričom určenie

neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Za takýto právny predpis nemožno považovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v žiadnom zo svojich ustanovení nepripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti. Zákon o ochrane spotrebiteľa iba konštatuje oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva bez toho, aby bližšie špecifikoval typ žaloby, ktorou sa spotrebiteľ môže domáhať svojho práva proti porušovateľovi na súde.

2.2 Žalovaný tiež v odvolaní namietal správnosť záveru súdu prvej inštancie o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Ide podľa neho o dohodu zmluvných strán, ktorú uzatvoria na základe dobrovoľnosti. Dohoda bola uzavretá písomne ako prostriedok na zabezpečenie peňažnej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a spĺňa všetky všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch podľa § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zabezpečenie záväzkov v zmluvných vzťahoch slúži k zvýšeniu právnej istoty veriteľa a zároveň prispieva k stabilite týchto vzťahov. Dohoda obsahuje súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a aby boli poukazované na účet veriteľa, pričom tieto zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ustanoveniu § 551 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy je obsiahnutá na samostatnom dokumente, a teda predstavuje osobitnú listinu, žalobkyňa mala možnosť si predmetnú dohodu preštudovať a až následne potvrdiť jej prijatie svojim podpisom. Vyplnením dohody o zrážkach zo mzdy mal klient možnosť dohodu individuálne dohodnúť, teda nešlo iba o formulárovú listinu, ktorú možno buď prijať alebo odmietnuť. Klient mal možnosť ovplyvniť jej obsah, preto nemožno hovoriť o absencii individuálneho dojednania tohto zabezpečovacieho prostriedku. Na základe vyššie uvedeného podľa žalovaného nie je možné vyhlásiť dohodu za neplatnú. Žalobkyňa jasne mala možnosť súhlasiť/nesúhlasiť resp. odmietnuť/neodmietnuť dohodu. Je to v nej jasne uvedené a vylučuje akékoľvek pochybnosti o možnosti odmietnutia dohody. Žalovaný preto považoval dohodu o zrážkach zo mzdy za platnú, a teda mal za to, že nedošlo k naplneniu ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka.

2.3 Ďalej žalovaný poukázal na neodstrániteľnú prekážku konania, ktorú predstavuje existencia veci rozhodnutej (res iudicata). O platnosti jednotlivých častí zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX (teda či zmluva je bezúročná a bez poplatkov alebo nie) totiž už bolo rozhodnuté dňa 14.2.2017 rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, sp. zn. SRSAspA 18977/16, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. V tejto súvislosti dal do pozornosti viaceré súdne rozhodnutia, o. i. aj uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/100/01 zo dňa 28.05.2002, sp. zn. 3Cdo/42/2006, sp. zn. 3MCdo/11/2010 zo dňa 26. septembra 2011, sp. zn. 6Cdo/143/2011 zo dňa 18. januára 2012, sp. zn. 3Cdo/122/2011 zo dňa 9. februára 2012. Svoju argumentáciu týkajúcu sa res iudicata žalovaný oprel aj o komunitárne a medzinárodné právo - rozhodnutia ESD vo veci Asturcom a vo veci Amministrazione dell'Economia a delle Finanze. Z rozhodcovského rozsudku je podľa žalovaného zrejmé, že rozhodcovský súd posúdil zmluvu ako platnú a odplatný právny úkon a na jeho základe priznal žalovanému voči žalobkyni plnenie. V tejto súvislosti pripomenul, že z hľadiska res iudicata je prípadná nesprávnosť rozhodcovského rozsudku irelevantná a aj v takomto prípade res iudicata naďalej existuje. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie, preto by podľa žalovaného mal súd konanie zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok konania. Podľa názoru žalovaného rozhodcovská zmluva má všetky náležitosti vyžadované zákonom, nie je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka a ani so smernicou Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993, preto je platná. Uzavretie zmluvy o úvere v predmetnom prípade nebolo podmienené uzavretím rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva ako dokument na samostatnom liste papiera môže, ale rovnako nemusí byť uzavretá spolu so zmluvou o úvere. Následne v prípade, že žiadateľ o úver uzavrie rozhodcovskú zmluvu, pri vzniku sporu zo zmluvy o úvere má každá strana možnosť voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním (nakoľko sa jedná o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu). V prípade rozhodcovskej zmluvy sa teda podľa žalovaného jedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku.

2.4 Aj vo vzťahu k určeniu bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru žalovaný poukázal na § 137 písm. c) CSP a na to, že žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určenie právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. Podľa názoru žalovaného žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na určení zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov. Obdobne bola posudzovaná otázka bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 14.06.2017 sp. zn. 17Co/325/2016-75 a rovnako v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cdo/251/2015 zo dňa 16. marca 2016 (pozn. odvolacieho

súdu: žalovaný tu uviedol neúplnú spisovú značku, odvolaciemu súdu je však zrejmé, že mal na mysli rozsudok sp. zn. 8Cdo/251/2015). Zmluvné strany podľa žalovaného dohodli, že doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti nastane dňa 14.07.2015, teda nemožno hovoriť o absencii doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ani o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Dlžník sa zmluvou zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 792,00 eur s termínom splatnosti dňa 14.07.2015. Preto úver nie je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Vzorec výpočtu RPMN je jasne a zreteľne uvedený vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru. Žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať, v čom spočíva nesprávne uvedenie RPMN. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy so vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené v zmluve. Dlžník bol dostatočne informovaný o RPMN v prípade, ak požiada o dohodu o plnení v splátkach. V zmluve o spotrebiteľskom úvere je odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 392 eur, čo predstavuje RPMN vo výške 392,00 %.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ďalej že popiera skutkové tvrdenia žalovaného v celom rozsahu a že žalovaný koná s úmyslom poškodiť veľké množstvo spotrebiteľov a odvoláva sa len preto, aby sa vyhol vydaniu bezdôvodného obohatenia. Poukázala na to, že samotný žalovaný v odvolaní píše, že „v zmluve o spotrebiteľskom úvere je odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 392 eur, čo predstavuje RPMN vo výške 392,00 %“, teda RPMN je v rozpore so zákonom a výška odplaty prevyšuje povolenú hranicu. Prvoinštančný súd podľa žalobkyne správne postupoval, keď správne právne posúdil skutočnosti ním uznané za nesporné, ako aj sporné skutočnosti a aplikoval právne predpisy na ochranu spotrebiteľa a predpisy o spotrebiteľských úveroch. Navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne odkázal na svoje odvolanie a uviedol, že naďalej trvá na skutočnostiach, ktoré tvrdil prostredníctvom svojich písomných podaní.

5. V písomnej duplike žalovaná opätovne uviedla tie isté skutočnosti ako v predchádzajúcom vyjadrení k odvolaniu.

6. Žalovaný v ďalšom vyjadrení uviedol, že trvá na svojom odvolaní a nakoľko žalobkyňa neuviedla žiadne nové skutočnosti, žalovaný má za to, že sa dostatočne vyjadril k všetkým relevantným skutočnostiam.

7. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

8. Žalovaný v odvolaní namietal nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. K tejto odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR.

9. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Preskúmaním obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolací súd nezistil dôvodnosť uvedenej odvolacej námietky. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania (strany sporu), ale jeho odôvodnenie musí spĺňať parametre ustanovené v § 220 ods. 2 CSP, pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné otázky a námietky, spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dal odpoveď na všetky

právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom konania, t. j. uplatnením nároku a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia dostatočne uvádza skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, pričom odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli svojvoľné. Skutočnosť, že žalovaný sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže sama o sebe viesť k záveru o neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie.

11. Vo vzťahu k neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy odvolací súd uvádza, že je nepochybné, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy bola medzi stranami uzatvorená na zabezpečenie pohľadávky žalovaného, vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ide o formulár, ktorého znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného bez individuálneho dojednaní (do formulára boli len vpísané údaje o žalobkyni, jej zamestnávateľovi a o zabezpečovanej pohľadávke). Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje žalovanému mimosúdne siahnuť na majetok dlžníka - žalobkyne bez toho, aby žalovaným požadovaná pohľadávka voči žalobkyni prešla súdnym prieskumom jej oprávnenosti a žalobkyňa je tak vystavená neprímeranému konaniu zo strany dodávateľa, čím reálne dochádza k narušeniu sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech práv žalobkyne ako spotrebiteľa.

12. Dôvodom neprijateľnosti tejto dohody je najmä to, že dohoda ponecháva určenie výšky pohľadávky (a teda celkovej výšky zrážok zo mzdy) výlučne na dodávateľovi („Dlžník súhlasí s tým, aby veriteľ oznámil jeho zamestnávateľovi aktuálnu výšku zabezpečovanej pohľadávky.“). Takto formulovaná dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok ochrany spotrebiteľa, a to súdnu kontrolu zmluvných podmienok. Je pritom zrejmé, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola medzi stranami uzavretá v rovnaký deň ako zmluva o úvere, čo len potvrdzuje tvrdenie žalobkyne (uvedené na pojednávaní dňa 6.3.2018), že jej povedali, že ak to nepodpíše, nebude jej úver schválený, teda že už v čase vzniku zmluvy o úvere bola žalobkyňa ako spotrebiteľ nútená uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom jej uzavretie nemohla odmietnuť, keďže tým bolo podmienené poskytnutie úveru.

13. Pokiaľ teda súd prvej inštancie na základe uvedených skutočností dohodu o zrážkach zo mzdy posúdil ako neprijateľnú a preto neplatnú podľa § 53 ods. 1, ods. 5 Občianskeho zákonníka, aj odvolací súd tieto závery považuje za správne.

14. Ďalšia odvolacia námietka žalovaného smerovala k existencii prekážky právoplatne rozhodnutej veci, ktorú by mal zakladať rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu z 14.02.2017 sp. zn. SRSAspA 18977/16. Prekážku právoplatne rozsúdenej veci môže založiť len rozhodnutie orgánu, ktorý bol kompetentný na jeho vydanie. Takýmto príslušným orgánom nemôže byť rozhodcovský súd, ktorého právomoc bola založená na absolútne neplatnej rozhodcovskej zmluve, teda v skutočnosti jeho právomoc na rozhodovanie sporu vôbec nebola daná. Odvolací súd poukazuje na to, že už v minulosti v právnej veci toho istého žalovaného explicitne v rozsudku sp. zn. 21Co/25/2012 zo dňa 18.06.2013 konštatoval, že právoplatný rozhodcovský rozsudok síce vo všeobecnosti predstavuje prekážku rozsúdenej veci, nie však rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke. Predmetný rozsudok bol podrobený kontrole ústavnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky tento záver neoznačil za ústavne nekonformný, pričom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 25/2014 zo dňa 22.01.2014). Tento záver bol prijatý aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Cdo 122/2011 zo dňa 09.02.2012: „Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku rei iudicata.“

15. V preskúmvanej veci bola rozhodcovská zmluva síce uzavretá na samostatnej listine a formálne dáva možnosť výberu medzi štátnym a rozhodcovským súdom, tento výber je však daný len tomu účastníkovi, ktorý začne konanie skôr. V sporoch zo spotrebiteľských právnych vzťahov to býva veriteľ, kto iniciuje konanie proti dlžníkovi, preto je právo dlžníka obrátiť sa na miestne príslušný všeobecný súd len zdanlivé, keďže trvá len do času, kým nepodá veriteľ návrh na začatie rozhodcovského konania. O neprijateľnú rozhodcovskú zmluvu ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Spotrebiteľ má byť chránený nielen pred tým, že riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu

„vnúti“ štandardná zmluvná klauzula, ale aj pred tým, aby mu takéto riešenie vnútil dodávateľ svojím konaním. Okrem toho rozhodcovská zmluva nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech dlžníka ako spotrebiteľa, keď rozhodcovský súd bol vopred vybraný veriteľom a spotrebiteľ nemal možnosť jeho výber ani obsah rozhodcovskej doložky ovplyvniť, nakoľko táto bola súčasťou formulárov predkladaných na podpis žalobkyni spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, do obsahu ktorých žalovaná nemohla zasiahnuť a mohla zmluvu buď prijať alebo odmietnuť len ako celok, t. j. vrátane predmetnej rozhodcovskej zmluvy.

16. Odvolateľ v ďalšej odvolacej námietke tvrdil, že žaloba o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nebola podľa § 137 CSP prípustná a že na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nebol daný naliehavý právny záujem. Odvolací súd uvádza, že prípustnosť žaloby o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva jednak z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka (keďže dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá súčasne so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, možno ju považovať za zmluvnú podmienku, ktorej neplatnosť môže súd určiť, teda žaloba na takéto určenie je prípustná), ale aj z ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z., ktoré síce bolo vložené do zákona o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou od 01.01.2018, teda až po podaní žaloby na súde prvej inštancie, avšak podľa jeho povahy ide o procesné ustanovenie, preto je potrebné ho od 1.1.2018 aplikovať aj na konania začaté pred uvedeným dátumom. Ak sa spotrebiteľ podľa citovaného ustanovenia môže domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, môže sa domáhať aj určenia neplatnosti jej jednotlivých zmluvných dojednaní, vrátane dohody o zrážkach zo mzdy. Súdne rozhodnutia, citované žalovaným v odvolaní, boli vydané pred účinnosťou citovaného ustanovenia a od 1.1.2018 sú ich závery vzhľadom na podstatnú zmenu právnej úpravy neaplikovateľné.

17. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru na tom, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere stanovenú v § 9 ods. 2 písm. f) a k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, t. j. dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, resp. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, a že údaj o RPMN bol v zmluve uvedený nesprávne v neprospech spotrebiteľa (§ 11 ods. 1 písm. b/, písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z.).

18. Ustanovenie § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch má za cieľ ochranu spotrebiteľa tak, aby spotrebiteľ bol ešte pred uzavretím zmluvy, resp. priamo v nej dôkladne informovaný o podmienkach a nákladoch spojených s úverom a o jeho povinnostiach. Aby bolo zabezpečené, že spotrebiteľ bude mať vždy dostatok relevantných informácií pre svoje rozhodnutie, zákonodarca v § 9 zákona uvádza zákonné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a následne v § 11 vymenúva tie, ktorých neuvedenie v zmluve má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, čo predstavuje určitý postih - sankciu pre dodávateľa, ktorý zákonom predpísané náležitosti v zmluve neuvedie.

19. V predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere sa uvádza jedna splátka vo výške 792 eur, ktorá mala byť splatná do 14.07.2015. V ten istý deň ako zmluva o spotrebiteľskom úvere však bola uzavretá aj dohoda o plnení v splátkach, podľa ktorej mal byť úver žalovanému vrátený v 12 splátkach po 66 eur mesačne. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe (podanie žalovaného doručené súdu prvej inštancie dňa 29.09.2017) uviedol, že dohoda o plnení v splátkach bola uzavretá na základe žiadosti žalobkyne, toto tvrdenie však ničím nepreukázal a odvolací súd ho považuje za nelogické. Z formulácie uvedenej v zmluve o spotrebiteľskom úvere jednoznačne vyplýva, že úver bol splatný „do 14.7.2015“, teda mohol byť splatený jednorazovo k 14.07.2015, ale aj skôr, resp. ľubovoľnými splátkami do 14.07.2015 s tým, že celková suma splatná k 14.07.2015 bola 792 eur. Spotrebiteľ, ktorý by v zmluve o spotrebiteľskom úvere dostal takúto možnosť (splatiť úver jednorazovo po jednom roku od jeho poskytnutia alebo ľubovoľne do jedného roka) by nemal dôvod žiadať o fixáciu výšky mesačných splátok dodatočnou dohodou. Preto nemožno akceptovať tvrdenie žalovaného, že dohoda o plnení v splátkach bola individuálne vyjednaná na základe žiadosti žalobkyne (dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní zmluvnej podmienky pritom znáša dodávateľ) a odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považoval dohodu o plnení v splátkach za súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Na margo uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere s jednou splátkou splatnou po roku a súčasne v ten istý deň uzavretia dohody o plnení v splátkach odvolací súd poukazuje na to, že môže ísť o spôsob, akým sa dodávateľ snaží obísť zákonné obmedzenie maximálnej výšky odplaty, keďže je podstatný rozdiel, či dôjde k splneniu dlhu až o rok

(jednorazovo), alebo či spotrebiteľ musí plniť v mesačných splátkach, pričom tento rozdiel sa nesporne prejaví aj vo výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN).

20. Odvolací súd teda zhodne so súdom prvej inštancie vzhľadom na takto dojednaných podmienkach úveru (v zmluve o spotrebiteľskom úvere jednorazová splátka, v osobitnej dohode 12 mesačných splátok) neurčitost' vo vzťahu k spôsobu splnenia dlhu spotrebiteľom, teda zmluva o spotrebiteľskom úvere nespĺňa jednu z obligatórnych zákonných náležitostí - jasné uvedenie výšky, počtu a termínov splátok. Za správny považuje odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie, že údaj o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere z 22.07.2014 (98 %) nezohľadňuje splátky, a preto (keďže dohoda o plnení v splátkach bola uzavretá súčasne so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a je potrebné ich považovať za jeden celok) je uvedený nesprávne v neprospech spotrebiteľa. Pritom nie je podstatné, či správny údaj je 309,86 %, ako uviedol súd prvej inštancie, alebo 392,00 %, ako uviedol v odvolaní žalovaný; je zrejmé, že RPMN je pri postupnom splácaní mesačnými splátkami podstatne vyššia ako pri jednorazovom splatení úveru až na konci doby jeho konečnej splatnosti, aj keď celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je v oboch prípadoch rovnaká.

21. Je možné dať za pravdu žalovanému v tom, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné vykladať eurokonformne (v súlade s rozsudkom Súdneho dvora sp. zn. C-42/15 z 09.11.2016 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová) tak, že nemožno požadovať, aby zmluva obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, teda určenie, aká časť každej jednotlivé splátky sa použije na splátku istiny, aká časť na úroky a aká časť na poplatky (k tomu viď aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.02.2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017). Za dôvodnú považoval odvolací súd aj odvolaciu námietku žalovaného, že konečná splatnosť úveru je v zmluve (bez ohľadu na nejasnosť ohľadom splátok) jednoznačne určená dátumom „do 14.7.2015“. Pre záver o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, však postačuje jeden z dôvodov uvedených v § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Ako bolo uvedené vyššie, v tomto prípade išlo o dva dôvody: nejasné uvedenie výšky, počtu a termínov splátok (§ 9 ods. 2 písm. k/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z.) a súčasne uvedenie nesprávnej ročnej percentuálnej miery nákladov v neprospech spotrebiteľa (§ 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z.). Teda aj záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru považoval odvolací súd za vecne správny.

22. Vo vzťahu k výroku o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 132,29 eur uviedol žalovaný v odvolaní len námietku spochybňujúcu nárok žalobkyne - vyššie uvedenú námietku nesprávneho právneho záveru súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, avšak výpočet bezdôvodného obohatenia nespochybnil. Preto odvolací súd, viazaný rozsahom aj dôvodmi odvolania, výšku bezdôvodného obohatenia určenú súdom prvej inštancie nepreskúmaval.

23. Pokiaľ ide o výrok o trovách prvoinštančného konania, ani vo vzťahu k tomuto výroku žalovaný neuviedol samostatné odvolacie dôvody. Odvolací súd tento výrok ako výrok súvisiaci s preskúmanými výrokmi vo veci samej, považoval vo vzťahu k žalovanému za vecne správny, keďže žalobkyňa bola vo veci samej úspešná vo vzťahu k trom výrokom a zastavenie konania procesne zavinila vo vzťahu k jednému výroku, teda úspech žalobkyne bol 75 %, úspech žalovaného 25 %, čo znamená čistý úspech žalobkyne 50 %.

24. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola plne úspešná žalobkyňa, preto má proti neúspešnému odvolateľovi (žalovanému) nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov odvolacieho konania (rovnako ako o výške náhrady trov prvoinštančného konania) rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).